

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA LIETUVOS BANKO BIUDŽETO SUDARYMAS IR VYKDYMAS

2011 m. kovo 1 d. Nr. IT-P-60-6-5
Vilnius

Išankstinis tyrimas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 6-ojo audito departamento
direktoriaus Rimanto Sanajevo
2010-11-22 pavedimą Nr. P-60-6

Išankstinį tyrimą atliko valstybinių auditorių grupė:
Kristina Vaivadienė (grupės vadovė)
Tomas Sinica

Išankstinis tyrimas pradėtas 2010-11-22
Išankstinis tyrimas baigtas 2011-03-01

Su išankstinio tyrimo ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Išankstinio tyrimo atlikimo priežastys	3
Išankstinio tyrimo apimtis ir metodai	4
Nagrinėtos veiklos sritys ir nustatytos problemos	6
1. Lietuvos banko funkcijos	6
2. Lietuvos banko biudžeto sudarymas	8
2.1. Strateginis planavimas	8
2.2. Biudžeto sudarymo procesas	10
3. Lietuvos banko biudžeto vykdymas	13
Priežastys, dėl kurių siūloma neatlikti audito	17
Priedai	19

IŠANKSTINIO TYRIMO ATLIKIMO PRIEŽASTYS

Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 14 str. 4 d. numatyta, kad Valstybės kontrolė nuo 2010 metų gali atlikti Lietuvos banko įstatyme nustatytos vykdomos veiklos auditą tiek, kiek tai neprieštaruoja Europos Sąjungos teisės aktams ir juose įtvirtintiems Europos centrinių bankų sistemos tikslams ir uždaviniams, ir jeigu tai nepažeidžia Europos centrinių bankų sistemos konfidencialumo ir nepriklausomumo režimo. Todėl Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetas 2010 m. sausio 15 d. priėmė sprendimą Nr. 141-S-2 pasiūlyti Valstybės kontrolei Valstybinio audito 2010 metų programoje numatyti auditą Lietuvos banke.

Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komitetas 2010 m. gegužės 19 d. posėdyje svarstė atlikto parlamentinio tyrimo „Lietuvos banko funkcijų vykdymas 2005–2008 metais ir šios veiklos vertinimas“ rezultatus ir išvadas. Apibendrinęs rezultatus, išvadas ir pasiūlymus, Seimo Biudžeto ir finansų komitetas padarė išvadą, kad Lietuvos banko valdymas, organizacinė struktūra, darbuotojų skaičius, darbuotojų darbo užmokesčio kitimo tendencijos atsižvelgiant į šalies viešųjų finansų būklę, Lietuvos banke numatomų lėšų racionalaus naudojimo klausimai nėra adekvatūs Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Seimo vykdomos viešųjų finansų konsolidavimo politikos nuostatoms.

Dėl minėtų priežasčių Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė į 2010 m. valstybinio audito programą įtraukė Lietuvos banko biudžeto sudarymo ir vykdymo auditą.

IŠANKSTINIO TYRIMO APIMTIS IR METODAI

Išankstinio tyrimo subjektas: Lietuvos bankas.

Išankstinio tyrimo objektas: Lietuvos banko biudžeto sudarymas ir vykdymas.

Išankstinio tyrimo tikslas: surinkti, įvertinti informaciją ir nustatyti problemas, turinčias įtakos Lietuvos banko biudžeto sudarymui ir vykdymui; apsispręsti, ar būtina atlikti pagrindinį tyrimą.

Audituojamas laikotarpis: 2008–2011 m.

Išankstinio tyrimo metu taikomi duomenų rinkimo ir vertinimo metodai. Audito įrodymams gauti taikėme skaičiavimo, patikrinimo, paklausimo, analitines procedūras. Paklausimo procedūros buvo atliekamos taikant pokalbių metodus, analitinės procedūros – palyginamosios analizės metodus. Duomenis ir informaciją rinkome audituojamame subjekte, nagrinėjome teisės aktus, reglamentuojančius Lietuvos banko veiklą, Lietuvos banko biudžeto sudarymą ir vykdymą. Susipažinome su Lietuvos Respublikos Seimo Biudžeto ir finansų komiteto pateiktu 2010 m. gegužės 19 d. posėdžio protokolo Nr. 109-P-23 išrašu, Europos Audito Rūmų parengtomis ataskaitomis¹ apie Europos centrinio banko valdymą, Lietuvos banko biudžeto planavimo, sudarymo ir vykdymo dokumentais, ataskaitomis apie Lietuvos banko veiklą bei biudžeto sudarymą ir vykdymą, valstybės biudžeto pajamų surinkimu ir užduočių vykdymu.

Išankstinio tyrimo metu Lietuvos banke nagrinėjome su biudžeto sudarymu ir vykdymu susijusius klausimus, kuriuos nagrinėja Europos Audito Rūmai atlikdami Europos centrinio banko auditą.

Išankstinio tyrimo metu audito įrodymai buvo renkami vadovaujantis nuostata, kad išankstinio tyrimo ir kiti subjektai pateikė išsamią ir objektyvią informaciją, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka jų originalus.

Apribojimas. Lietuvos banko įstatyme yra nustatytas Lietuvos banko nepriklausomumas: įgyvendindamas tikslus ir atlikdamas savo funkcijas bei vykdydamas tam reikalingą veiklą, Lietuvos bankas turi nesiekti nurodymų ir jų nepriimti iš Europos Sąjungos institucijų ir organų, Europos Sąjungos valstybių narių vyriausybių ar iš jokios kitos institucijos ar organo².

¹ Europos Audito Rūmų ataskaita dėl Europos centrinio banko valdymo veiklos efektyvumo 2008 finansiniais metais audito: ECB nustatytos sistemos ir procedūros, skirtos jo veiklos padalinių valdymui, su Europos centrinio banko atsakymais, 2010-06-18 (2010/C 159/01);

Europos Audito Rūmų ataskaita dėl Europos centrinio banko valdymo veiklos efektyvumo 2007 finansiniais metais audito su Europos centrinio banko atsakymais, 2010-02-09 (2010/C 32/01);

Europos Audito Rūmų ataskaita dėl Europos centrinio banko valdymo veiklos efektyvumo audito 2006 finansiniais metais su Europos centrinio banko atsakymais, 2009-09-04 (2009/C 210/01);

Europos Audito Rūmų ataskaita apie Europos centrinio banko valdymo efektyvumą 2005 finansiniais metais, su Europos centrinio banko atsakymais, 2007-07-21 (2007/C 313/01).

² Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas, 1994-12-01 Nr. I-678 (2001-03-30 Nr. IX-205 redakcija), 3 str. 2 d.

Europos centrinis bankas pateikė savo nuomonę³, kad valstybinis auditas turi būti atliekamas nepolitiniiais, nepriklausomais ir grynai profesiniais pagrindais, valstybinių auditorių veikla neturi kelti pavojaus Lietuvos banko nepriklausomumui. Europos centrinis bankas pažymėjo, kad Valstybės kontrolė turi teisę tikrinti, ar efektyviai valdomas valstybės turtas, taip pat Valstybės kontrolė neturi trukdyti nei išorės auditorių nuomonei, nei Lietuvos banko su Europos centrinių bankų sistema susijusiems uždaviniais. Jis konstatavo, kad Valstybės kontrolės auditas turi apsiriboti Lietuvos banko nekilnojamojo turto, įrenginių ir kapitalo valdymu, naudojimu ir jais disponavimu.

Ataskaitoje vartojamos sąvokos⁴:

Biudžetas – finansiniams metams tvirtinamos Lietuvos banko operacinės išlaidos ir investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą (įskaitant PVM).

Operacinės išlaidos – tai finansiniams metams planuojamos lėšos, skirtos: išmokoms, susijusioms su darbo santykiais; valstybinio socialinio draudimo įmokoms; prekėms ir paslaugoms, susijusioms su bendraisiais poreikiais, ir turtui, kurio vertė (su PVM) mažesnė kaip 10 000 litų, įsigyti; pinigų gamybos ir jų apyvartos reikmėms.

Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą (toliau – investicijos) – lėšos, skirtos statyti ir rekonstruoti statinius, įsigyti ir rekonstruoti ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, kurio įsigijimo vertė (su PVM) 10 000 litų ir daugiau.

Biudžeto vykdymo kontrolė – išankstinė apmokėjimo kontrolė, biudžeto vykdymo palyginimas su planu, informacijos apie vykdymą pateikimas, biudžeto vykdymo ataskaitų parengimas, pirkimų vykdymo palyginimas su finansiniais metais numatomų sudaryti panašių prekių, paslaugų pirkimo bei numatomų sudaryti darbų pirkimo sutarčių sąrašu.

Ataskaitoje vartojami sutrumpinimai:

Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklės – 2004 m. liepos 1 d. Lietuvos banko valdybos nutarimu Nr. 113 „Dėl Lietuvos banko biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo“ patvirtintos taisyklės.

³ Europos centrinio banko nuomonė „Dėl valstybinio audito Lietuvos banke“, 2009-09-29, CON/2009/77.

⁴ Lietuvos banko valdybos 2004-07-01 nutarimas Nr. 113 „Dėl Lietuvos banko biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo“.

NAGRINĖTOS VEIKLOS SRITYS IR NUSTATYTOS PROBLEMOS

1. Lietuvos banko funkcijos

Lietuvos bankas yra Europos centrinių bankų sistemos dalis. Lietuvos banko pagrindinis tikslas – palaikyti kainų stabilumą. Pagal savo kompetenciją Lietuvos bankas palaiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekonominę politiką, kiek ji neprieštaruoja pagrindiniam Lietuvos banko tikslui. Lietuvos bankas, įgyvendindamas pagrindinį savo tikslą, atlieka šias funkcijas⁵:

- vykdo Lietuvos Respublikos pinigų emisiją;
- formuoja ir vykdo pinigų politiką;
- nustato lito kurso reguliavimo sistemą ir skelbia oficialų lito kursą;
- valdo, naudoja Lietuvos banko užsienio atsargas ir jomis disponuoja;
- atlieka valstybės išdo agento funkcijas;
- įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka išduoda bei atšaukia licencijas Lietuvos Respublikos kredito ir mokėjimo įstaigoms bei užsienio valstybių kredito įstaigų filialams ir prižiūri jų veiklą, taip pat atlieka kitas įstatymų numatytas funkcijas, susijusias su kredito ir mokėjimo įstaigų veikla;
- nustato Lietuvos Respublikos kredito ir mokėjimo įstaigų ir užsienio valstybių kredito įstaigų filialų, veikiančių Lietuvoje, finansinės apskaitos principus ir atskaitomybės tvarką;
- skatina patvarų ir veiksmingą mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų veikimą;
- renka pinigų ir bankų, mokėjimo balanso, Lietuvos finansinės ir su ja susijusios statistikos duomenis, diegia šios statistikos surinkimo, atskaitomybės, jos skelbimo standartus, sudaro Lietuvos Respublikos mokėjimo balansą.

Lietuvos bankas kasmet sudaro savo biudžetą, kuriame numatomos lėšos vykdyti veiklai, reikalingai Lietuvos banko įstatyme nustatytoms funkcijoms įgyvendinti ir reikiamai infrastruktūrai sukurti bei palaikyti.

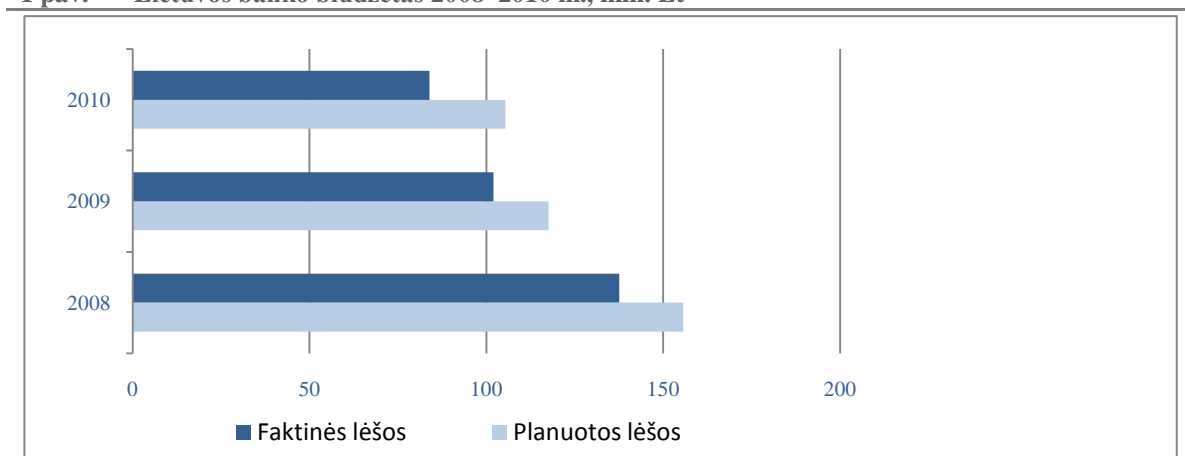
Lietuvos banko biudžetas sudaromas ir vykdomas vadovaujantis Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklėmis.

Lietuvos banko biudžeto tiek planuojamos, tiek faktinės lėšos 2008–2010 m. laikotarpiu mažėjo. Faktinės lėšos per šį laikotarpį sumažėjo 54 mln. Lt, arba 39 proc. Per 2008–2010 m.

⁵ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas, 1994-12-01 Nr. I-678 (2001-03-30 Nr. IX-205 redakcija).

laikotarpį Lietuvos banko biudžeto faktinės lėšos siekė vidutiniškai 85 proc. per metus, palyginti su planuotomis (1 priedas).

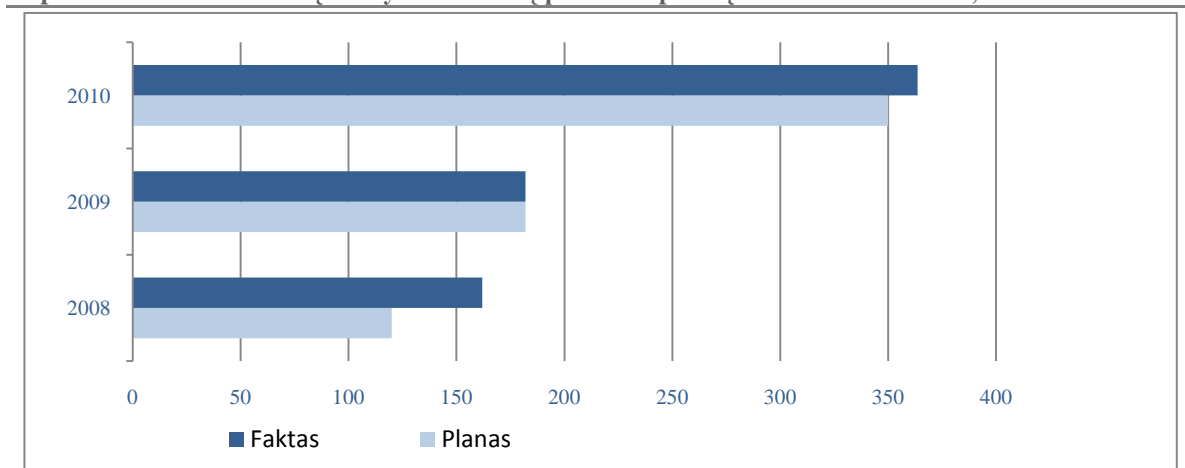
1 pav. Lietuvos banko biudžetas 2008–2010 m., mln. Lt

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis

Lietuvos bankas gauna palūkanų pajamas, grynąsias realizuotąsias pajamas iš finansinių operacijų, komisinių ir atlyginimų, dividendų bei kitas pajamas. Nors Lietuvos bankas nėra finansuojamas iš valstybės biudžeto, į valstybės biudžetą jis perveda 70 proc. savo pelno⁶. Lietuvos banko finansinių metų pelnas skaičiuojamas iš pajamų atimant išlaidas. Lietuvos banko mokama pelno įmoka priskiriama nemokestinėms valstybės biudžeto pajamoms. Atkreiptinas dėmesys, kad einamaisiais metais mokama pelno įmoka skaičiuojama pagal praėjusių metų finansinius rezultatus⁷.

2 pav. Lietuvos banko į valstybės biudžetą pervestos pelno įmokos 2008–2010 m., mln. Lt

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis

⁶ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas, 1994-12-01 Nr. I-678 (2001-03-30 Nr. IX-205 redakcija), 23 str. 3 d. 2 p.

⁷ 2 pav. pateiktos Lietuvos banko mokamos pelno įmokos: 2008 m. – už 2007 m. rezultatus, 2009 m. – už 2008 m. rezultatus, 2010 m. – už 2009 m. rezultatus.

Lietuvos banko į valstybės biudžetą 2008–2010 m. pervesto pelno dalis augo. Pagrindinės Lietuvos banko pervedamos pelno įmokos padidėjimo priežastys:

- 2010 m. iki 70 proc. padidėjo įstatymu nustatyta pelno dalis, Lietuvos banko pervedama į valstybės biudžetą⁸. 2008–2009 m. Lietuvos bankas pervedė tik 50 proc. savo pelno⁹;
- remiantis Lietuvos banko 2009 m. pelno (nuostolio) ataskaita, 2009 m. Lietuvos banko pelnas padidėjo 155 mln. (2008 m. pelnas 364 mln. Lt, 2009 m. – 519 mln. Lt). Pagrindinės pelno padidėjimo priežastys –grynosios pajamos išaugo 133 mln. Lt (grynosios realizuotos pajamos iš finansinių operacijų 2009 m. sudarė 329 mln. Lt, o 2008 m. grynosios realizuotos išlaidos buvo 31 mln. Lt), išlaidos sumažėjo 23 mln. Lt.

2. Lietuvos banko biudžeto sudarymas

2.1. Strateginis planavimas

Žmonių, finansinių ir materialinių išteklių optimaliam numatymui ir efektyviam panaudojimui svarbus etapas Lietuvos banko biudžeto sudarymo procese yra Lietuvos banko veiklos gairių ir Lietuvos banko struktūrinių padalinių veiklos planų rengimas.

Europos Audito Rūmų nuomonė

Ilgalaikio ir kasmetinio strateginio planavimo svarbą akcentuoja ir Europos Audito Rūmai. Europos Audito Rūmų Europos centrinio banko audito ataskaitoje¹⁰ konstatuojama, kad siekiant kuo geriau panaudoti Europos centrinio banko išteklius, turėtų būti vykdomas strateginis / daugiamecis planavimas, kad būtų Banko tikslai ir daugiamečiai prioritetai, įskaitant atsaką į besikeičiančią aplinką ir užtikrinant, kad visi organizacijos dariniai veiktų siekdami įgyvendinti bendrąją viziją. Ataskaitoje nurodoma, kad daugiamečio planavimo dokumentuose nurodyti strateginiai tikslai turėtų būti pakankamai tikslūs, juose turi būti pateikiama pakankamai informacijos apie tai, kaip veiklos padaliniai galėtų juos pasiekti. Be to, reikia nustatyti konkrečius šių daugiamečių tikslų pasiekimo terminus. Ataskaitoje pabrėžiama, kad vykdant metinio planavimo procedūrą turi būti įvertinti būtini žmogiškieji ir finansiniai ištekliai. Galutinis planavimo tikslas turėtų būti geriausias turimų išteklių panaudojimas.

Lietuvos banko strateginis planavimas susideda iš atskirų planavimo etapų. Pradiniame etape nustatomas trejų metų Lietuvos banko planavimo horizontas¹¹. Šiam laikotarpiui veiklos gairėse įvardijama Lietuvos banko misija, formuluojami banko strateginiai siekiai ir uždaviniai. Kasmet banko veiklos planuose detalčiai planuojama struktūrinių padalinių veikla ir jos tęstinumas.

⁸ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 23 straipsnio pakeitimo įstatymas, 2009-12-12 Nr. XI-510.

⁹ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 1, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 37, 49, 50 straipsnių pakeitimo ir papildymo, įstatymo papildymo 18⁽¹⁾, 46⁽¹⁾, 54⁽¹⁾ straipsniais, trečiojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo priedu įstatymas, 2004-02-05 Nr. IX-1998, 17 str.

¹⁰ Europos Audito Rūmų ataskaita dėl Europos centrinio banko valdymo veiklos efektyvumo 2008 finansiniais metais audito: ECB nustatytos sistemos ir procedūros, skirtos jo veiklos padalinių valdymui, su Europos centrinio banko atsakymais 2010-06-18 (2010/C 159/01).

¹¹ Lietuvos banko veiklos gairės rengiamos, tvirtinamos ir vykdomos laikantis Lietuvos banko valdybos pirmininko patvirtintų taisyklių.

Lietuvos banko strateginis planavimas vykdomas pagal principą „iš viršaus į apačią“: strateginio planavimo pradžia prasideda nuo tada, kai Lietuvos banko valdybos pirmininkas žodžiu arba raštu apibrėžia aktualias banko veiklos kryptis ir bendruosius rodiklius, kuriuos bankui reikės pasiekti planavimo laikotarpiu¹². Detalesnius tikslus ir užduotis formuluoja už tam tikrą sritį atsakingi struktūriniai padaliniai. Visų Lietuvos banko struktūrinių padalinių tikslus ir užduotis apibendrina Organizacijos ir personalo skyrius, kuris parengtą veiklos gairių projektą derina su Lietuvos banko valdybos nariais ir struktūrinių padalinių vadovais.

Atsižvelgdami į veiklos gairėse nustatytus tikslus ir uždavinius bei įvertinę savo galimybes, išteklius ir žinių poreikį, rizikos ir veiklos tęstinumo valdymo procesų rezultatus, struktūriniai padaliniai parengia veiklos planų projektus, kuriuose apibrėžia struktūrinio padalinio tikslus, uždavinius, numato darbus ir jų atlikimo terminus.

Rengiamuose metiniuose veiklos planuose konkrečių uždavinių įvykdymo vertinimo kriterijų nustatymas suteikia galimybę tiksliai įvertinti ir pamatuoti, kaip padaliniai atlieka savo veiklą, finansuojamą skiriamomis Lietuvos banko biudžeto lėšomis.

Europos Audito Rūmų nuomonė

Europos Audito Rūmų Europos centrinio banko audito ataskaitoje¹³ konstatuojama, kad būtina veiksmingos priežiūros sąlyga yra tam tikrų aiškių rodiklių ir įvertinimo kriterijų nustatymas. Siekiant įvertinti tikslų ir numatytų rezultatų pasiekimo pažangą vykdant pasirinktą veiklą, turėtų būti nustatyti pagrindiniai veiklos rodikliai, kurie atitiktų RACER¹⁴ kriterijus.

Nuo 2010 m. struktūrinių padalinių rengiamuose veiklos planuose pateikiamame konkrečių darbų plane atsiranda papildoma skiltis „Darbo rezultatas arba veiklos rodiklis“, kurioje įvardijami nustatytos užduoties įvykdymo kriterijai.

Pavyzdžiai

Lietuvos banko 2010 metų veiklos tęstinumo užtikrinimo plano 2.2. punkte numatyta atlikti Kasos departamento vykdomos esminės funkcijos „Komerčių bankų aprūpinimas grynaisiais pinigais“ veiklos tęstinumo plano testavimą. Šios užduoties darbo rezultatu nustatytas „Atliktas testavimas“. Taigi užduoties įvykdymas nesiejamas su jokių pageidaujama rezultatu. Nenustatomas paties numatyto testavimo siektinas rezultatas, kuris ir galėtų būti užduoties atlikimo kriterijus. Tokio testavimo rezultatas galėtų būti sistemos veikimas be klaidų tam tikrą kiekį skaičių.

Lietuvos banko Statistikos departamento 2010 metų veiklos plano 1.7. punkte numatyta užduotis – metodiškai ir techniškai pasirengti rinkti pakeistos PFI paskolų ir indėlių palūkanų normų statistinės ataskaitos PFI-02 formos duomenis. Kaip užduoties rezultatas nurodomi „metodiniai, techniniai ir personalo išteklių“. Rezultatas nekonkretizuojamas, t. y. nenurodoma, kiek išteklių konkrečiai reikia užduočiai įgyvendinti.

¹² Lietuvos banko valdybos pirmininko 2007-07-18 įsakymu Nr. 02-159 patvirtinta Lietuvos banko veiklos gairių ir struktūrinių padalinių veiklos planų rengimo, tvirtinimo ir vykdymo kontrolės tvarka, 6 p.

¹³ Europos Audito Rūmų ataskaita dėl Europos centrinio banko valdymo veiklos efektyvumo 2008 finansiniais metais audito: ECB nustatytos sistemos ir procedūros, skirtos jo veiklos padalinių valdymui, su Europos centrinio banko atsakymais 2010-06-18 (2010/C 159/01).

¹⁴ RACER yra *relevant* (tinkami), *accepted* (priimtini), *credible* (patikimi) *easy* (paprasti) ir *robust* (tvarys) santrumpa.

Išanalizavus Lietuvos banko struktūrinių padalinių veiklos planuose pateikiamus užduočių įvykdymo kriterijus, teigtina, kad kriterijai leidžia vertinti tik darbo atlikimo fakto buvimą ar nebuvimą, tačiau neatspindi kokybinio ar (kur įmanoma) pamatuojamo, kiekybinio užduoties atlikimo aspekto.

Lietuvos banko strateginį planavimą reglamentuojančioje tvarkoje¹⁵ yra numatyta veiklos vykdymo planų kontrolė. Veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo kontrolė yra sudėtinė banko vidaus kontrolės sistemos dalis. Per penkias darbo dienas pasibaigus kiekvienam ketvirčiui struktūriniai padaliniai pateikia trumpas ketvirtines veiklos planų vykdymo, aplinkybių ir veiksmų, turinčių ir (arba) galinčių turėti įtakos įgyvendinant veiklos planus, ataskaitas. Jei darbai, numatyti veiklos plane, nebuvo atlikti, ataskaitose turi būti nurodomos neatlikimo priežastys. Apibendrinta visų struktūrinių padalinių veiklos ataskaita teikiama struktūrinių padalinių kuratoriams, kurie kontroliuoja, kaip struktūriniai padaliniai įgyvendina veiklos planus. Veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo kontrolė yra sudėtinė banko vidaus kontrolės sistemos dalis.

Lietuvos banko valdyba yra patvirtinusi tvarką, reglamentuojančią pagrindinių strateginio planavimo dokumentų – banko veiklos gairių ir struktūrinių padalinių veiklos planų rengimą, tvirtinimą ir vykdymo kontrolę. Nors kasmetinių veiklos planų, kuriuose apibrėžiami struktūrinių padalinių tikslai, uždaviniai, numatomi darbai ir darbų atlikimo terminai, rengimas yra reglamentuotas, uždavinių ir numatomų darbų atlikimo vertinimo kriterijų sudarymas reglamente nenustatytas. Kai kuriais atvejais veiklos planuose nustatyti vertinimo kriterijai neatspindi kokybinio ar (kur įmanoma) pamatuojamo, kiekybinio užduoties atlikimo aspekto.

2.2. Biudžeto sudarymo procesas

Lietuvos banko biudžetas sudaromas, tvirtinamas ir vykdomas remiantis Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklėmis, teisės aktais, reglamentuojančiais pirkimų vykdymą Lietuvos banke, ir veiklos planų rengimo, tvirtinimo ir vykdymo kontrolės tvarka. Lietuvos bankas savo metinį biudžetą planuoja atsižvelgdamas į poreikius, susijusius su Lietuvos banko įstatyme numatytų tikslų įgyvendinimu ir funkcijų atlikimu bei veikla¹⁶. Biudžetas pradedamas planuoti patvirtinus Lietuvos banko trejų metų veiklos gaires.

Skirtingai nei Lietuvos banko strateginis planavimas, biudžetas sudaromas remiantis principu „iš apačios į viršų“, t. y. biudžeto lėšų poreikis gimsta žemiausiuose Lietuvos banko struktūriniuose padaliniuose, kurie tiesiogiai naudoja biudžeto lėšas.

¹⁵ Lietuvos banko valdybos pirmininko 2007-07-18 įsakymu Nr. 02-159 patvirtintos Lietuvos banko veiklos gairių ir struktūrinių padalinių veiklos planų rengimo, tvirtinimo ir vykdymo kontrolės tvarka.

¹⁶ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas, 1994-12-01 Nr. I-678 (2001-03-30 Nr. IX-205 redakcija), 21 str.

Už atskirų biudžeto straipsnių planavimą ir tikslinį lėšų naudojimą atsako Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklėse nurodyti struktūriniai padaliniai (toliau – biudžeto vykdymo centrai). Kiekvienas biudžeto vykdymo centras iš Lietuvos banko struktūrinių padalinių surenka biudžeto lėšų, už kurių nustatymą jis yra atsakingas, poreikius, juos apibendrina ir papildo paties biudžeto vykdymo centro nustatytais bei bendrais Lietuvos banko poreikiais. Apibendrinti biudžeto vykdymo centrų biudžeto lėšų poreikiai aptariami su biudžeto vykdymo centrų kuratoriais. Lėšų, skirtų Lietuvos banko kompiuterinės įrangos įsigijimui, poreikį nagrinėja sudaryta komisija¹⁷.

Pagal visus atskirus biudžeto straipsnius apibendrinti biudžeto lėšų poreikio duomenys pateikiami Apskaitos departamentui, kuris pagal gautus dokumentus parengia pirminį Lietuvos banko biudžeto projektą. Šis projektas aptariamas bendrame pasitarime su biudžeto vykdymo centrų kuratoriais. Pasitarime dalyvauja ir Vidaus audito, Rizikos valdymo, Organizacijos ir personalo skyrių bei Apskaitos departamento vadovai. Vidaus audito skyrius pateikia savo išvadas dėl lėšų tikslingumo, Rizikos valdymo skyrius – dėl lėšų pagrįstumo, atsižvelgdamas į rizikos valdymo procese nustatytus rizikos valdymo prioritetus, Organizacijos ir personalo skyrius – ar atitinka veiklos gaires ir planus. Po pasitarimų biudžeto poreikio duomenys pateikiami derinti ir koreguoti (jei yra pastabų ir pasiūlymų) Apskaitos departamentui, kuris parengia biudžeto projektą ir aiškinamąjį raštą bei teikia juos Lietuvos banko valdybai tvirtinti.

Lietuvos banko valdybai patvirtinus biudžetą, valdybos pirmininkas įsakymu dėl biudžeto straipsnių paskirstymo perduoda vykdyti biudžetą atitinkamiems biudžeto vykdytojams, o kontroliuoti – finansų tarnyboms.

Patvirtintas metų biudžetas, prireikus papildomų išteklių, atsiradusių dėl veiklos plano pakeitimo arba dėl kitų veiksnių, kurie nebuvo žinomi planuojant biudžetą, keičiamas ta pačia tvarka kaip ir planuojamas. Tokia biudžeto keitimo tvarka reikalinga tik tada, kai biudžeto lėšos perskirstomos tarp skirtingų biudžeto straipsnių arba atsiradus papildomam lėšų poreikiui.

Pavyzdys

Oficialus ir pagal minimą aprašymą atliktas Lietuvos banko biudžeto pakeitimas buvo 2008 m., kai Lietuvos banko įsigyjama *Oracle* licencija buvo perkvalifikuota iš investicinio turto į paslaugas (intelektinė nuosavybė pradėta teikti tik kaip licencinis įrangos palaikymas – paslauga ir nustojo pereiti pirkėjo nuosavybėn). Dėl to reikėjo biudžeto sandaroje mažinti automatizavimo investicijų eilutę ir padidinti bendriems poreikiams skirtų lėšų eilutę.

Perskirstant lėšas tame pačiame biudžeto straipsnyje nekeičiant bendros sumos, užtenka atlikti pakeitimus, patvirtinamus Lietuvos banko valdybos pirmininko įsakymu.

Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklėse numatyta kelių lygių biudžeto vykdymo kontrolė. Biudžeto vykdymo kontrolę atlieka už atskirų biudžeto straipsnių planavimą ir

¹⁷ 2005 m. vasario 2 d. Lietuvos banko valdybos pirmininko įsakymu Nr. 02-29 „Dėl nuolat veikiančios komisijos Lietuvos banko veiklos automatizavimo klausimams spręsti sudarymo ir jos nuostatų patvirtinimo“ sudaryta komisija.

tikslinį lėšų naudojimą atsakingi struktūriniai padaliniai ir banko finansų tarnybos. Atsakingi struktūriniai padaliniai privalo užtikrinti, kad nebūtų viršijami patvirtinti biudžeto straipsniai, derinti sutarčių projektus, kontroliuoti, kad pirkimai būtų vykdomi pagal bendrą finansiniais metais numatomų sudaryti panašių prekių, paslaugų pirkimo ir numatomų sudaryti darbų pirkimo sutarčių sąrašą. Finansų tarnybos, kontroliuodamos biudžeto vykdymą, privalo kontroliuoti apmokėjimus, priimti apmokėti tik su biudžeto vykdytojais suderintus dokumentus.

Lietuvos banko biudžeto planavimo procedūros vykdomos pagal patvirtintas taisykles, kuriose aiškiai apibrėžiama biudžeto sudarymo sistema, nustatyti atsakingų struktūrinių padalinių vaidmenys, biudžeto sudarymo terminai, nustatytos biudžeto vykdymo kontrolės taisyklės.

Vienas iš Lietuvos banko biudžeto sudarymo etapų yra struktūrinių padalinių biudžeto lėšų poreikio vertinimas. Tiesiogiai biudžeto lėšas naudojantys struktūriniai padaliniai paraiškose biudžeto vykdymo centrams nurodo jiems numatytų tikslų įgyvendinimu ir funkcijų atlikimu bei veiklai reikalingus išteklius ir juos pagrindžia. Biudžeto vykdymo centrai, išnaginėję visų struktūrinių padalinių pateiktus išteklių poreikio duomenis ir su struktūrinių padalinių vadovais apsvarstę jų pagrįstumą bei įvertinę bendruosius Lietuvos banko veiklai būtinus poreikius, planuoja apskaičiavimais, sutartimis arba kitais dokumentais pagrįstas biudžeto lėšas.

Vertinant Lietuvos banko struktūrinių padalinių biudžeto lėšų poreikio pagrindimus nustatyta, kad vienodos poreikio pagrindimo praktikos nėra. Išankstinio tyrimo metu nustatyta, kad tam tikrais atvejais poreikiai gana smulkiai ir konkrečiai išaiškinami, tačiau dalis pagrindimų paremti praktika „pagal nutylėjimą“, kai lėšų poreikio pagrindimas susiformuoja pirmąjį ir vienintelį kartą ir toliau reguliariai tvirtinamas be pagrindimo.

Pavyzdys

Rinkos operacijų departamento paraiškoje dėl biudžeto lėšų poreikio Tarptautinių ryšių departamentui pateikiama informacija apie 2010 metais numatomą (galimą) teikti techninę paramą, kuriai reikalingas finansavimas. Paraiškoje poreikio pagrindimas nepateikiamas. Tačiau, kaip aiškina Lietuvos banko atstovai, poreikis grindžiamas paties įvykio prigimtinio įteisinimu: minėtos techninės pagalbos teikimo sutarties pasirašymu ir visais iš jos kylančiais išsipareigojimais. Reikalavimas kasmet jį iš naujo pagrįsti, Lietuvos banko nuomone, netikslingas.

Analizuojant Lietuvos banko struktūrinių padalinių biudžeto lėšų poreikio pagrindimo dokumentus nustatyta, kad konkrečiau, smulkiau ir išsamiau pagrindžiami techninio, ūkinio pobūdžio poreikiai (kompiuterinė įranga, lėšos infrastruktūros priežiūrai ir pan.) arba poreikiai, atsirandantys nereguliariai (su įrangos atnaujinimu susiję poreikiai, rekonstrukcijos poreikiai). Su pagrindine Lietuvos banko veikla susiję poreikiai arba poreikiai, sietini su Lietuvos banko tarptautiniais išsipareigojimais (dalyvavimas tarptautinėse darbo grupėse, banko atstovavimas

Europos centrinio banko veikloje), praktiškai nereikalauja išsamaus pagrindimo. Biudžeto poreikius vertinančiųjų nuomone, šiuos poreikius kasmet pagrįsti nėra būtina, nes jie pagrindžiami jų atsiradimo metu, ir pakartotinis kasmetinis aprašymas nereikalingas. Lėšų poreikis, kaip teigia Lietuvos banko atstovai, yra gerai žinomas Lietuvos banko valdybos nariams.

Nors išankstinio tyrimo metu nustatyta atvejų, kai biudžeto lėšų poreikis paraiškose nurodomas formaliai, be pagrindimo, tačiau visais atvejais šis poreikis buvo pagrįstas kitais dokumentais.

3. Lietuvos banko biudžeto vykdymas

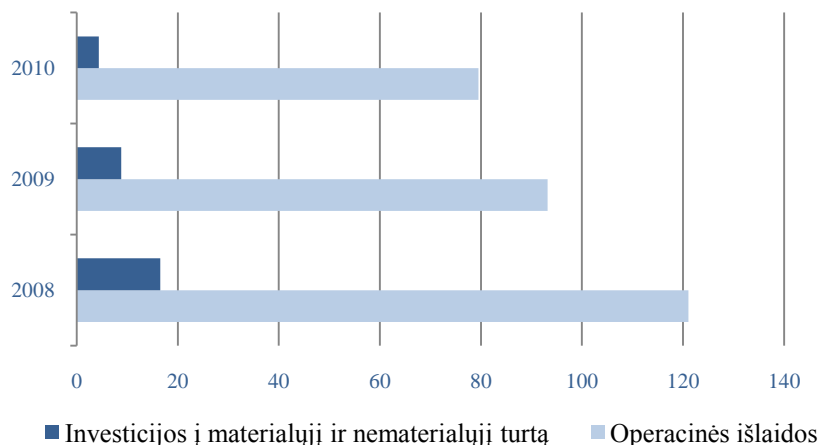
Lietuvos banko biudžete planuojamų lėšų panaudojimas 2008–2010 m. siekia vidutiniškai 85 proc. (žr. ataskaitos 1 dalį, 1 priedą). Pagrindinė planuotų lėšų nepanaudojimo priežastis yra įsigijimai mažesne nei prognozuota kaina.

Lietuvos banko biudžeto išlaidos per 2008–2010 m. laikotarpį sumažėjo 39 proc.: nuo 138 mln. Lt 2008 m. iki 84 mln. Lt 2010 m. (žr. 2 priedą).

Lietuvos banko biudžetą sudaro:

- operacinės išlaidos (išmokos, susijusios su darbo santykiais, valstybinio socialinio draudimo įmokos, bendriesiems poreikiams skirtos lėšos ir pinigų gamybai ir jų apyvartai skirtos lėšos);
- investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą (apsaugos, ryšio sistemos, automatizavimo investicijos, kasos įrenginiai, eksponatai muziejui ir kitos investicijos, infrastruktūros plėtra ir atnaujinimas).

3 pav. Biudžeto lėšų struktūra 2008–2010 m., mln. Lt

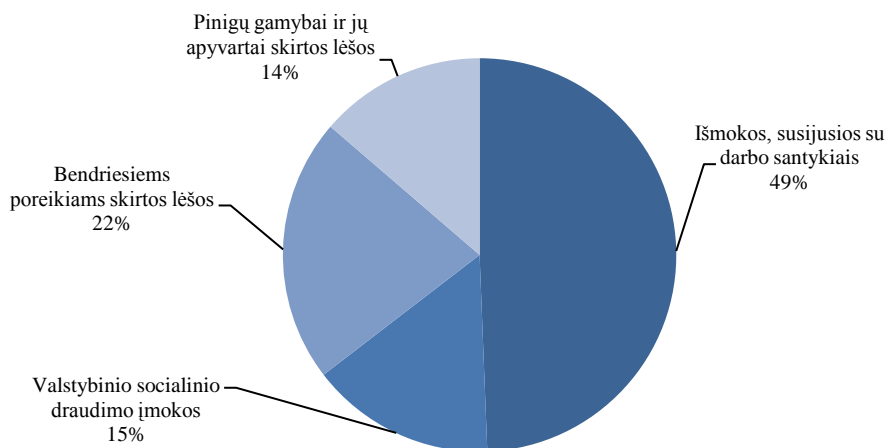

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis

Operacinės išlaidos

Operacinės išlaidos sudaro daugiau nei 90 proc. visų biudžeto išlaidų: 2010 m. panaudota 79,5 mln. Lt. Operacinių išlaidų struktūra 2010 m. pateikiama 4 pav.

4 pav. Operacinės išlaidos 2010 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis

Didžiausią biudžeto lėšų dalį sudaro *išmokos, susijusios su darbo santykiais*. 2010 m. jos sudarė net 47 proc. **visų** biudžeto išlaidų (49 proc. operacinių išlaidų). Atkreiptinas dėmesys, kad 2010 m., lyginant su 2009 m., lėšos išmokoms, susijusioms su darbo santykiais, sumažėjo 4 proc.

Lietuvos banko darbuotojų apmokėjimas už darbą nustatomas vadovaujantis Tarnybos Lietuvos banke reglamentu¹⁸.

Remiantis Lietuvos banko darbo užmokesčio duomenimis Lietuvos statistikos departamentui, vidutinis mėnesinis Lietuvos banko darbuotojo bruto atlyginimas 2008 m. buvo 4 146 Lt, 2009 m. – 4 195 Lt, 2010 m. I–III ketvirčiais – 4 228 Lt. 2010 m. buvo mokamos 5 proc. mažesnės pareiginės algos departamentų, savarankiškų skyrių bei Kauno ir Klaipėdos skyrių vadovams ir jų pavaduotojams, Lietuvos banko valdybos nutarimu nustatytos sumažintos Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojų ir valdybos narių pareiginės algos.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, piniginio tarpininkavimo veikloje privačiame sektoriuje (be individualių įmonių) vidutinis darbo užmokestis 2008 m. buvo 4 365 Lt, 2009 m. – 4 219 Lt, 2010 m. I–III ketvirčiais – 3 959 Lt. 2010 m. vidutinis darbo užmokestis tokioje veikloje buvo 6 proc. mažesnis nei Lietuvos banke (4 228 Lt).

Lietuvos banko valdybos pirmininko atlyginimas lygus šešiams piniginio tarpininkavimo įstaigų tarnautojų vidutiniams mėnesiniams darbo užmokesčiams, kuriuos skelbia Lietuvos statistikos departamentas¹⁹. Finansų ministerija yra parengusi Lietuvos banko įstatymo pakeitimo

¹⁸ Lietuvos banko valdybos pirmininko 2001 m. liepos 5 d. nutarimu Nr. 117 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) patvirtinto Tarnybos Lietuvos banke reglamento VII skyrius.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymas, 1994-12-01 Nr. I-678 (2001-03-30 Nr. IX-205 redakcija), 17 str. 4 d.

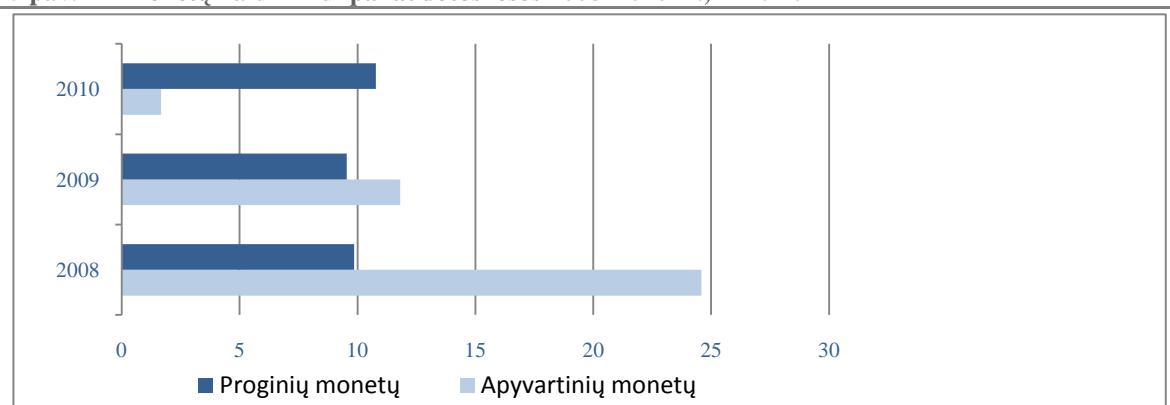
įstatymo projektą²⁰, kuriame siūloma Lietuvos banko valdybos pirmininko atlyginimą nustatyti lygų penkiems piniginio tarpininkavimo įstaigų tarnautojų vidutiniams mėnesiniams darbo užmokesčiams, skelbiamiems Lietuvos statistikos departamento. Lietuvos banko valdybos pirmininkas nuo 2010 m. kovo mėnesio savo bruto atlyginimą yra sumažinęs perpus – iki 13,49 tūkst. Lt.

2010 m. Lietuvos banke vidutinis darbo užmokestis buvo 6 proc. didesnis nei privataus sektoriaus įmonėse, užsiimančiose panašia veikla, tačiau jis nebuvo išsiskiriantis, atsižvelgiant į Lietuvos banko funkcijų specifiką.

Bendriesiems poreikiams skirtos lėšos naudojamos ir prekės bei paslaugos įsigyjamos vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais viešuosius pirkimus. Per 2008–2010 m. laikotarpį šios lėšos sudarė vidutiniškai 18 proc. visų biudžeto išlaidų. Per pastaruosius trejus metus jos sumažėjo 17 proc. Prie bendriesiems poreikiams skirtų lėšų priskiriamos lėšos turto remontui ir priežiūrai, turtui, kurio įsigijimo vertė iki 10 tūkst. Lt, įsigyti, ryšio ir pašto paslaugoms, prenumeruojamai informacijai, komandiruotėms, tarnautojų mokymui, reprezentacijai, autoriniams atlyginimams, reklamai, spaudos prenumeratai, turto nuomai, turto ir tarnautojų draudimui, atašė, kitiems bendriesiems poreikiams. Didžiausią – daugiau nei 30 proc. – šio straipsnio lėšų dalį sudaro lėšos, skirtos turto remontui ir priežiūrai.

Vidutiniškai 23 proc. visų biudžeto lėšų per 2008–2010 m. laikotarpį sudaro *pinigų gamybai ir jų apyvartai skirtos lėšos*. Per pastaruosius trejus metus pinigų gamybai ir jų apyvartai skirtos lėšos sumažėjo keturis kartus. Pagrindinės lėšos yra pinigų gamybai: banknotų gamybai (2008 m. – 12,78 mln. Lt), monetų kaldinimui.

5 pav. Monetų kaldinimui panaudotos lėšos 2008–2010 m., mln. Lt

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis

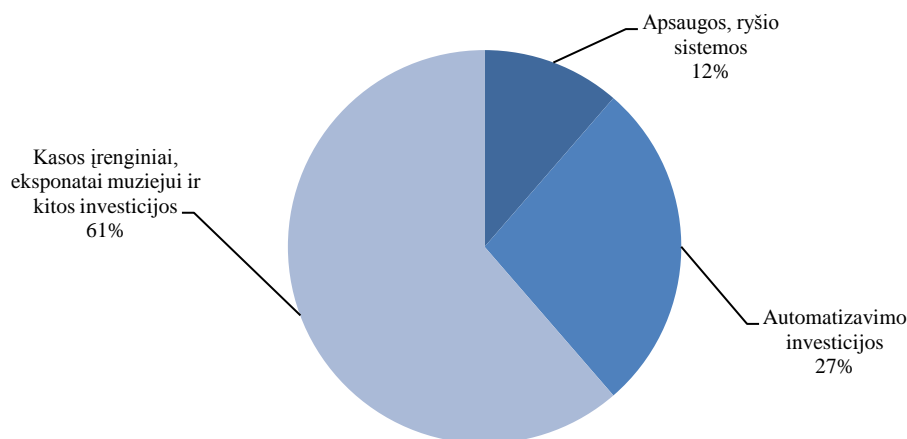
²⁰ Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 10, 11, 17, 35, 49, 50 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, 2010-12-16 Nr. XIP-2689(2), 3 str. 3 d.

Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą

Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą – lėšos, skirtos statyti ir rekonstruoti statinius, įsigyti ir rekonstruoti ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, kurio įsigijimo vertė viršija 10 tūkst. Lt²¹.

Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą sudaro mažiau nei 10 proc. visų biudžeto lėšų: 2010 m. panaudota 4,4 mln. Lt. Lėšų investicijoms į materialųjį ir nematerialųjį turtą struktūra 2010 m. pateikiama 6 pav.

6 pav. Lėšos investicijoms į materialųjį ir nematerialųjį turtą 2010 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis

2010 m. nebuvo skirta lėšų infrastruktūros plėtrai ir atnaujinimui.

Kiekvienam mėnesiui pasibaigus, ne vėliau kaip per penkias darbo dienas Apskaitos departamentas pateikia informaciją apie biudžeto vykdymą Lietuvos banko valdybos nariams, o pasibaigus finansiniams metams per vieną mėnesį parengia finansinių metų biudžeto vykdymo ataskaitą ir kartu su paaiškinimais pateikia Lietuvos banko valdybai.

Įvertinus 2010 m. Lietuvos banko biudžeto vykdymą esminių problemų nenustatyta.

²¹ Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklės.

PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ SIŪLOMA NEATLIKTI AUDITO

Išankstinio tyrimo metu Lietuvos banko biudžeto sudarymą ir vykdymą vertinome tam tikrais aspektais, remdamiesi Europos Audito Rūmų praktika, susijusia su Europos centrinio banko veiklos auditu metu nustatytais problemomis. Taip buvo siekiama preliminariai nustatyti galimą veiklos riziką Lietuvos banke. Lentelėje nurodyti Europos Audito Rūmų nagrinėti klausimai Europos centriniam banke ir šio išankstinio tyrimo metu pagal analogiškus klausimus nustatyta padėtis Lietuvos banke, o detalesnis nagrinėtų klausimų aprašymas pateikiamas šios ataskaitos dalyje „Nagrinėtos veiklos sritys ir nustatytos problemos“.

1 lentelė. Lietuvos banko veikla, lyginant su atskirais Europos centrinio banko veiklos aspektais

Klausimai, kuriuos Europos Audito Rūmai nagrinėjo Europos centriniam banke	Lietuvos banke esanti padėtis pagal išankstinio tyrimo metu surinktus įrodymus
Ar buvo vykdomas strateginis / daugiamečių planavimas su aiškiais apibrėžtais strateginiais tikslais ir daugiamečiais prioritetais?	Lietuvos bankas yra patvirtinęs ilgalaikio strateginio planavimo tvarką, pagal kurią rengia banko (trijų metų) veiklos gaires, nustatančias misiją, strateginius siekius ir uždavinius.
Ar buvo parengti metiniai planai / darbo programos su aiškiais tikslais ir veikla?	Lietuvos bankas rengia kasmetinius darbo planus, kuriuose apibrėžia struktūrinio padalinio tikslus, uždavinius, numato darbus ir jų atlikimo terminus. Yra nustatyta darbo planų rengimo tvarka.
Ar planavimo procedūros metu atsižvelgta į suinteresuotų šalių poreikius ir lūkesčius?	Lietuvos banko tvirtinamose 3 metų veiklos gairėse aprašoma aplinkos analizė, kurioje nustatoma Lietuvos banko veiklos vystymosi kryptis, susijusi su išoriniais banką veikiančiais veiksniais.
Ar planavimo procedūros metu buvo atsižvelgta į būtinus išteklius, siekiant nustatyti tikslų ir vykdamas pasirinktą veiklą?	Veiklos planų rengimo tvarkoje yra numatytas reikalavimas: planuojant ateinančių metų veiklą, būtina atsižvelgti į veiklos gairėse nustatytus tikslus ir uždavinius, įvertinti savo galimybes, išteklius ir žinių poreikį, rizikos ir veiklos tęstinumo valdymo procesų rezultatus.
Ar buvo reguliariai naudojamos tinkamos procedūros ir sistemos, skirtos atlikti reguliarią veiklos priežiūrą? Ar vykdomajai valdybai buvo teikiamos reguliarios ataskaitos dėl siektinų tikslų pažangos?	Per penkias darbo dienas pasibaigus kiekvienam ketvirčiui struktūriniai padaliniai pateikia trumpas ketvirtines veiklos planų vykdymo, aplinkybių ir veiksmų, turinčių ir (arba) galinčių turėti įtakos įgyvendinant veiklos planus, ataskaitas. Struktūrinių padalinių kuratoriai kontroliuoja, kaip šie padaliniai įgyvendina veiklos planus, jei reikia, priima sprendimus dėl atsiradusių kritinių veiksmų ir koreguoja padalinių veiklą. Veiklos planų rengimo ir įgyvendinimo kontrolė yra sudėtinė banko vidaus kontrolės sistemos dalis.
Ar buvo nustatyti veiklos rodikliai metinių tikslų pasiekimui vertinti?	Lietuvos banko tvirtinamuose metiniuose veiklos planuose nuo 2010 m. nustatomi užsibrėžtų darbų ir uždavinių atlikimo vertinimo rodikliai.
Ar buvo atliekamas metinis pasiektų rezultatų įvertinimas ir teikiama susijusi ataskaita?	Lietuvos bankas kasmet interneto puslapyje viešai skelbia savo veiklos ataskaitą. Taip pat kasmet sudaroma banko biudžeto vykdymo ataskaita.
Ar bankas tinkamai planavo atskirus projektus, vertindamas jų tikslus, siūlomą su jų pasiekimu	Išankstinio tyrimo metu į konkrečius banko projektus nesigilinome, tačiau vertinome banko tikslams ir

susijusį sprendimą, reikalingus išteklius tikslams pasiekti?	uždaviniams pasiekti reikalingų lėšų pagrindimą. Lėšų planavimas banke reglamentuotas atskiromis tvarkomis, jų patvirtinimas yra daugiapakopis procesas, susijęs su įvairiais skirtingais struktūriniais padaliniais.
Ar bankas prižiūrėjo projektų įgyvendinimą, nustatydamas sistemas, užtikrinančias dažną ataskaitų teikimą?	Yra nustatytos banko veiklos rizikos valdymo tvarkos: Rodiklių stebėjimo tvarka, Lietuvos banko incidentų valdymo tvarka, Kontrolės priemonių sąrašas, Lietuvos banko rizikos valdymo politika, Lietuvos banko rizikos ir kontrolės savęs vertinimo ir vykdymo tvarka.
Ar bankas atliko oficialių siektinų projekto rezultatų ir išteklių, naudotų užbaigiant projektą, įvertinimą?	Lietuvos banke yra Vidaus audito skyrius, kuris vertina įvairių siektinų rezultatų pasiekimą. Kaip vieną iš užbaigto projekto stebėsenos pavyzdžių galima įvardyti šiuo metu atliekamą neseniai užbaigto įrengti Lietuvos banko pinigų muziejaus vidaus auditą.
Ar banko biudžeto prognozės buvo realios?	Lietuvos bankas biudžetą įgyvendina vidutiniškai 85 proc. Lietuvos banko atstovai įvardijo nuokrypio nuo viso biudžeto įvykdymo priežastį – viešųjų pirkimų vykdymo niuansus: konkurso įvykdymas mažesnėmis nei planuota lėšomis, taip pat teisiniai konkurentų, dalyvaujančių viešuosiuose pirkimuose, ginčai.
Ar bankas parengė tinkamas biudžeto valdymo taisykles ir procedūras?	Lietuvos banko biudžetas sudaromas remiantis Lietuvos banko patvirtintomis veiklos gairėmis, viešųjų pirkimų tvarkomis ir Biudžeto sudarymo, tvirtinimo ir vykdymo taisyklėmis.

Išankstinio tyrimo metu atsižvelgę į su išankstinio tyrimo objektu susijusias atitinkamas problemas, kurios buvo iškeltos Europos centrinio banko auditų metu, jas išanalizavę Lietuvos banke ir nenustatę trūkumų bei veiklos rizikų manome, kad pagrindinį auditą šia tema atlikti netikslinga.

Įvertinę per išankstinį tyrimą nustatytus kasmetinių veiklos planų sudarymo trūkumus, susijusius su nustatomais darbų atlikimo vertinimo kriterijais (ataskaitos 2.1. skyrius), Lietuvos bankui rekomenduojame tobulinti strateginio planavimo procesą, atsižvelgiant į pažangias strateginio planavimo praktikas, taip pat į Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1K-330 patvirtintą Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodiką.

6-ojo audito departamento direktorius

Rimantas Sanajevas

Vyriausioji valstybinė auditorė

Kristina Vaivadienė

PRIEDAI

Išankstinio tyrimo ataskaitos
 „Lietuvos banko biudžeto sudarymas
 ir vykdymas“
 1 priedas

Lietuvos banko biudžeto vykdymas

Biudžeto straipsnio pavadinimas	2008 m.			2009 m.			2010 m.		
	Planas	Faktas		Planas	Faktas		Planas	Faktas	
	mln. Lt	mln. Lt	proc.	mln. Lt	mln. Lt	proc.	mln. Lt	mln. Lt	proc.
Operacinės išlaidos	128,47	121,04	94,22	107,87	93,17	86,37	95,88	79,54	82,96
Išmokos, susijusios su darbo santykiais	41,80	40,47	96,83	42,30	41,02	96,97	39,43	39,30	99,67
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	12,95	12,47	96,31	13,10	12,63	96,41	12,22	12,06	98,69
Bendriesiems poreikiams skirtos lėšos	25,40	20,88	82,21	23,65	18,15	76,78	20,92	17,28	82,60
Pinigų gamybai ir jų apyvartai skirtos lėšos	48,32	47,22	97,71	28,82	21,37	74,15	23,31	10,90	46,76
Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turta	27,20	16,56	60,89	9,69	8,83	91,12	9,45	4,40	46,56
Apsaugos, ryšio sistemos	2,22	0,52	23,60	1,74	1,71	98,28	3,01	0,51	16,94
Automatizavimo investicijos	8,81	3,83	43,45	3,18	2,89	90,80	1,87	1,21	64,71
Kasos įrenginiai, muziejaus eksponatai ir kitos investicijos	1,63	1,45	88,78	0,49	0,21	42,86	4,57	2,68	58,64
Infrastruktūros plėtra ir atnaujinimas	14,54	10,76	74,04	4,28	4,02	93,93	0	0	0
Iš viso	155,67	137,60	88,40	117,56	102,00	86,76	105,33	83,94	79,69

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko duomenis

Išankstinio tyrimo ataskaitos
 „Lietuvos banko biudžeto sudarymas
 ir vykdymas“
 2 priedas

Lietuvos banko biudžeto lėšų panaudojimas

Biudžeto straipsnio pavadinimas	2008 m.		2009 m.		2010 m.	
	mln. Lt	proc.	mln. Lt	proc.	mln. Lt	proc.
Operacinės išlaidos	121,04	87,97	93,17	91,34	79,54	94,76
Išmokos, susijusios su darbo santykiais	40,47	29,41	41,02	40,22	39,30	46,82
Valstybinio socialinio draudimo įmokos	12,47	9,06	12,63	12,38	12,06	14,37
Bendriesiems poreikiams skirtos lėšos	20,88	15,17	18,15	17,79	17,28	20,59
Pinigų gamybai ir jų apyvartai skirtos lėšos	47,22	34,32	21,37	20,95	10,90	12,99
Investicijos į materialųjį ir nematerialųjį turtą	16,56	12,03	8,83	8,66	4,40	5,24
Apsaugos, ryšio sistemos	0,52	0,38	1,71	1,68	0,51	0,61
Automatizavimo investicijos	3,83	2,78	2,89	2,83	1,21	1,44
Kasos įrenginiai, muziejaus eksponatai ir kitos investicijos	1,45	1,05	0,21	0,21	2,68	3,19
Infrastruktūros plėtra ir atnaujinimas	10,76	7,82	4,02	3,94	0	0
Iš viso	137,60	100	102,00	100	83,94	100

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Lietuvos banko duomenis